

UCHWAŁA NR 9/2020¹
KOMITETU NAUK PRAWNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK
z dnia 15 października 2020 r.
w sprawie nagannych praktyk przy sporządzaniu wykazu wydawnictw naukowych

W dniu 29 września 2020 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego wydał komunikat w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe. W ocenie Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk komunikat ten stanowi przykład nagannych praktyk, jakie nigdy nie powinny mieć miejsca. Komitet Nauk Prawnych wnosi zastrzeżenia, tak co do sposobu przyjęcia wykazu wydawnictw naukowych, jak i jego zawartości.

Komunikat został wydany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego bez konsultacji ze światem nauki. Autonomia środowiska naukowego, które ma najlepszy wgląd w ocenę jakości wydawnictw naukowych, została kompletnie zignorowana. Komitet Nauk Prawnych przypomina w tym kontekście, że jednym z ustawowych zadań komitetów naukowych Polskiej Akademii Nauk jest „ocena wydawnictw naukowych” (art. 36 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk; Dz. U. z 2020 r. poz. 1796 ze zm.). Dlatego też jednoznacznie krytycznie należy ocenić pomijanie tych komitetów w procedurze sporządzania wykazu wydawnictw publikujących monografie naukowe, o którym mowa w art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 ze zm.). Komitet Nauk Prawnych PAN wzywa, aby zarówno praktyka sporządzania omawianego wykazu, jak i obowiązujące w tej sprawie rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 listopada 2018 r. w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 349) zostały uzupełnione o wymaganie zasięgnięcia opinii komitetów naukowych PAN. Zmiana taka jest niezbędna dla umożliwienia komitetom naukowym PAN wypełniania ich ustawowych zadań.

Zastrzeżenia Komitetu Nauk Prawnych PAN budzi także umieszczenie w wykazie wydawnictw naukowych nieliczących się w świecie nauki, czasami nawet w ogóle niepublikujących monografii naukowych. Tego rodzaju działanie nie daje się pogodzić z troską o jakość polskiej nauki. Obligatoryjne włączenie komitetów naukowych PAN w proces sporządzania wykazu wydawnictw publikujących monografie naukowe zapewniłoby należyłą ekspercką ocenę wydawnictw i pozwoliłoby na uniknięcie błędów w sporządzanym wykazie. Komitet Nauk Prawnych postuluje, by udział przedstawicieli komitetów naukowych PAN został zapewniony już w toku najbliższej zmiany wykazu wydawnictw naukowych, jaka według zapowiedzi MNiSW ma rozpocząć się w grudniu br. Środowisko naukowe, którego reprezentantami są członkowie komitetów naukowych PAN, oczekuje od ministerstwa przejrzystości i dawania wzorca dobrych praktyk.

¹ Niniejsza Uchwała została przyjęta na podstawie § 3 ust. 1 w związku z § 9 ust. 4 Regulaminu Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, stanowiącego załącznik do Uchwały nr 3/2020 Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie regulaminu Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk.